

ಶಿವಣ್ಣನ ಕೀಳುದೆಸೆ

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕತೆ

ICRA 1985

ಶಿವಣ್ಣನ ಕೀಳುದೆಸೆ

ಪ್ರಕಾಶನೆ ಕತೆ: ಡಾ. ಡಿ ಆರ್ ನಾಗರಾಜ

ಚಿತ್ರಗಳು: ಆರ್ ಎಲ್ ಮಿಥರಾದಿರ

ಸಲಹೆ: ಡಾ. ಆರ್ ಬಿ ಪಾಟೀಲ

ಅನುವಾದ: ಪ್ರಭಾಕರ ನಾನಾವಟಿ

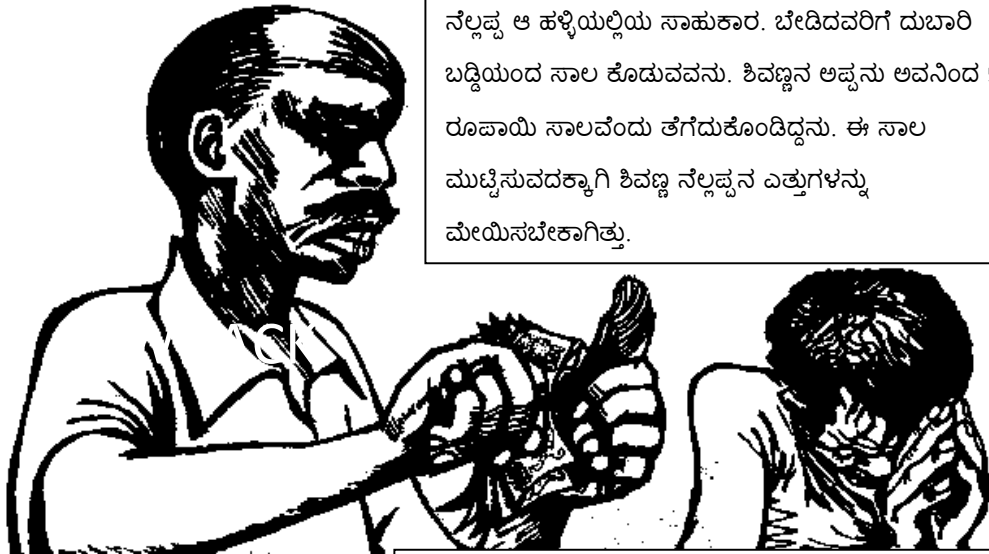
ಇದು ಶಿವಣ್ಣನ ಕತೆ. . ಶಿವಣ್ಣ ತನ್ನ ಅಪ್ಪ - ಅಮ್ಮನ ಜತೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನ ಕುಟುಂಬವು ಕುತ್ತಿನವರೆಗೆ ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿತ್ತು. ಈ ಸಾಲ ತೀರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿವಣ್ಣನಿಗೆ ಶಾಲೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಬೇಕಾಯಿತು. ಕುಟುಂಬವು ಕಡುಬಡತನದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ಬಡತನದಿಂದಾಗಿ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಸಾಲದಿಂದಾಗಿ ಬಡತನ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತಲಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಸಾಲ ತೀರಿಸುವದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಸಾಲವಿಲ್ಲದೆ ಜೀವಿಸುವದು ಸುಲಭ ವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಬಸಿರು, ಬಾಣಂತೆನ, ಹುಟ್ಟು ಹಬ್ಬ, ಮದುವೆ, ಸಾವು, ಸಾಗುವಳಿ, ಬೀಜ ನೆಡುವದು, ಬೆಳೆ ಕಿತ್ತುವದು ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಾಲ.. ಸಾಲ... ಹಿಂದಿನ ಹಿರಿಯರು ಮಾಡಿಟ್ಟ ಸಾಲವನ್ನು ಕೂಡ ನಾವೇ ತೀರಿಸಬೇಕು. ಇದೆಂತಹ ನ್ಯಾಯ...

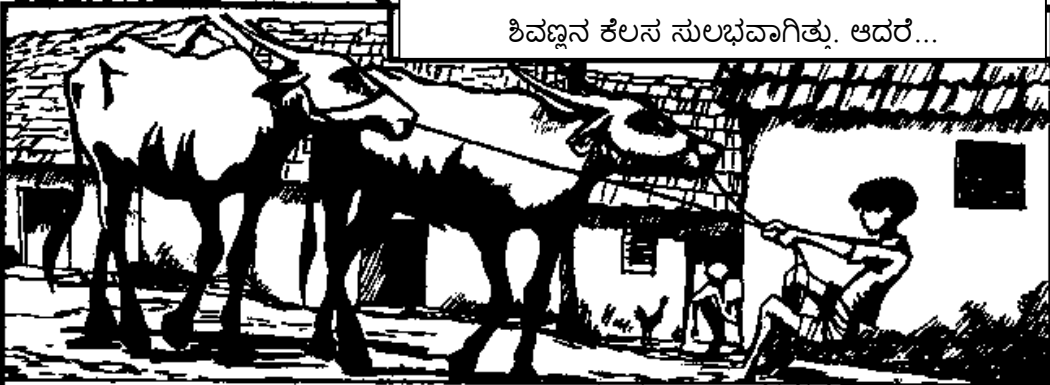
ಈ ಬಡವರಿಗೆ ಸಾಲ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ಒಂದೇ ಉಪಾಯ ಎಂದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಯಲು ಕಳುಹಿಸುವುದು. ಶಿವಣ್ಣ ಕೂಡ ಈ ಉಪಾಯಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದನು. ಅವನ ಹಣೆಬರಹದಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಪ್ಪನ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಕುವುದು ಎಂದು ಬರೆದಿರಬೇಕು.

ನೆಲ್ಲಪ್ಪ ಆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯ ಸಾಹುಕಾರ. ಬೇಡಿದವರಿಗೆ ದುಬಾರಿ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಸಾಲ ಕೊಡುವವನು. ಶಿವಣ್ಣನ ಅಪ್ಪನು ಅವನಿಂದ 500 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲವೆಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಈ ಸಾಲ ಮುಟ್ಟಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಶಿವಣ್ಣ ನೆಲ್ಲಪ್ಪನ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

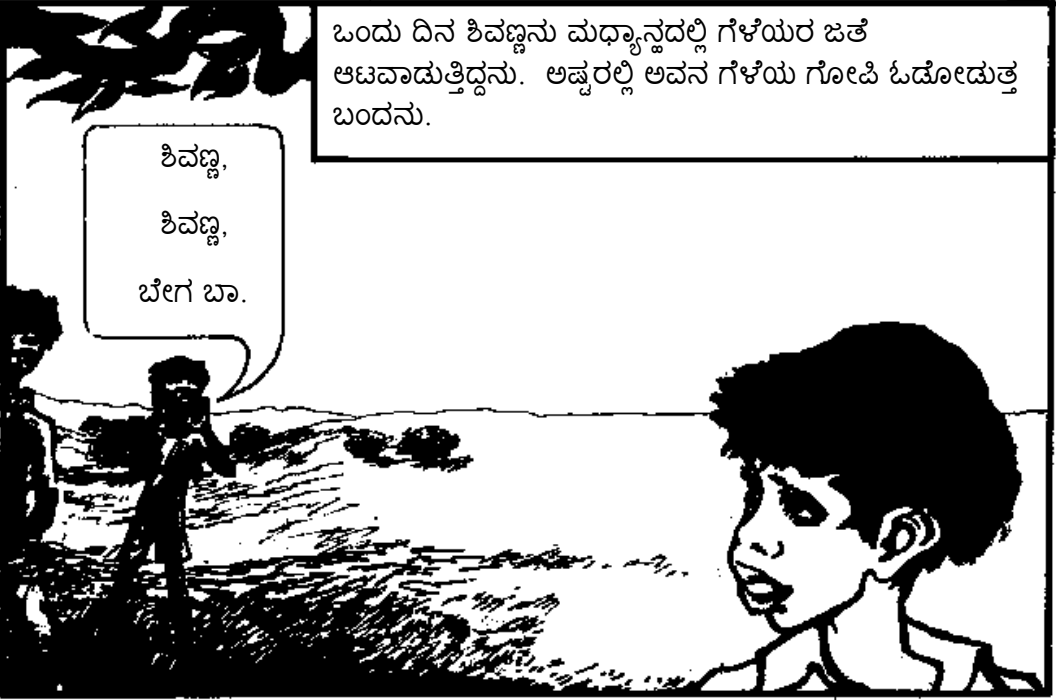
ಶಿವಣ್ಣನ ಕೆಲಸ ಸುಲಭವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ...

ಕೆಲ ಸಲ ಅವನಿಗೆ ಬೇಜಾರು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಶಿವಣ್ಣನಿಗೆ ತನ್ನ ಶಾಲೆ ನೆನಪಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವ ಈ ದುಡಿಮೆಯಲ್ಲಿ ನಾನೇ ಒಂದು ದಿನ ಎತ್ತಾಗಬಹುದು, ಎಂದು ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಳುಕು.

ಶಿವಣ್ಣ ಒಬ್ಬ ಸರಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಜಾಣ ಹುಡುಗ.
ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ವಯಸ್ಸಿನ ಗೆಳೆಯರ ಜತೆ
ಆಟವಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ. ದಿನಾಲು ಮಾವಿನ
ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಲು ಬಿಟ್ಟು
ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗೆಳೆಯರ ಜತೆ
ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಮೋಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಒಂದು ದಿನ ಶಿವಣ್ಣನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದಲ್ಲಿ ಗೆಳೆಯರ ಜತೆ
ಆಟವಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವರಲ್ಲಿ ಅವನ ಗೆಳೆಯ ಗೋಪಿ ಓಡೋಡುತ್ತ
ಬಂದನು.

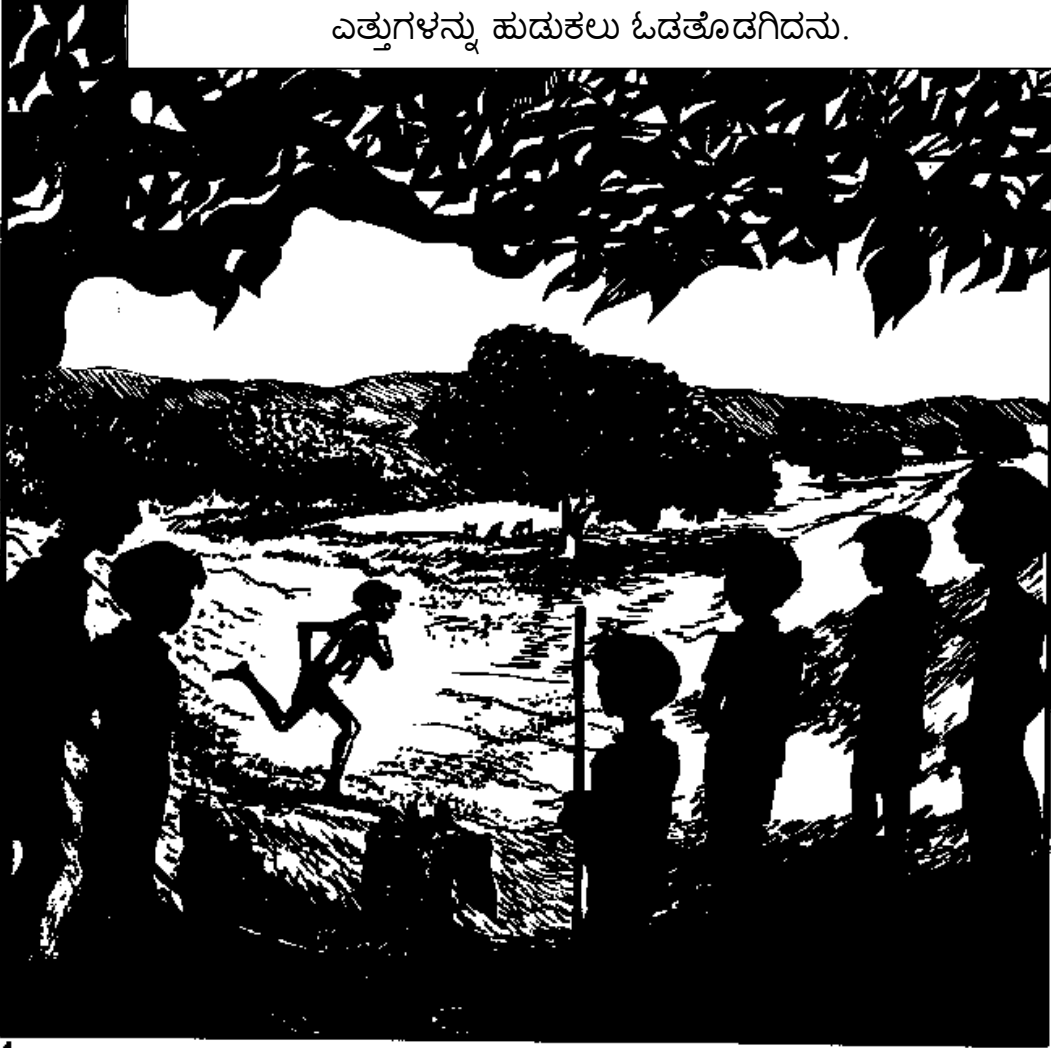
ಶಿವಣ್ಣ,
ಶಿವಣ್ಣ,
ಬೇಗ ಬಾ.

ನಿನ್ನ ಎತ್ತುಗಳು ಓಡಿ ಹೋಗಿವೆ.

ಶಿವಣ್ಣನು ಅಂಜಿ
ನಡುಗತೊಡಗಿದನು. ಎತ್ತುಗಳು
ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಅವನ ಗತಿ
ನಾಯಿಗಿಂತ ಕೀಳು! ಎಲುವು
ಮುರಿಯುವತನಕ ಹೊಡೆತ
ಬೀಳುವವು. ಶಿವಣ್ಣನು ತನ್ನ
ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು....

ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಓಡತೊಡಗಿದನು.

ಎಷ್ಟು ದೂರ ಹೋದರೂ ಎತ್ತುಗಳು
ಕಾಣಲಿಲ್ಲ

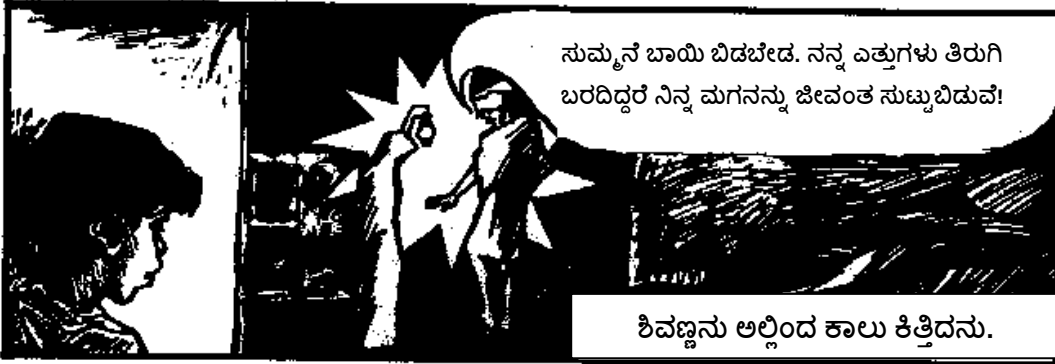
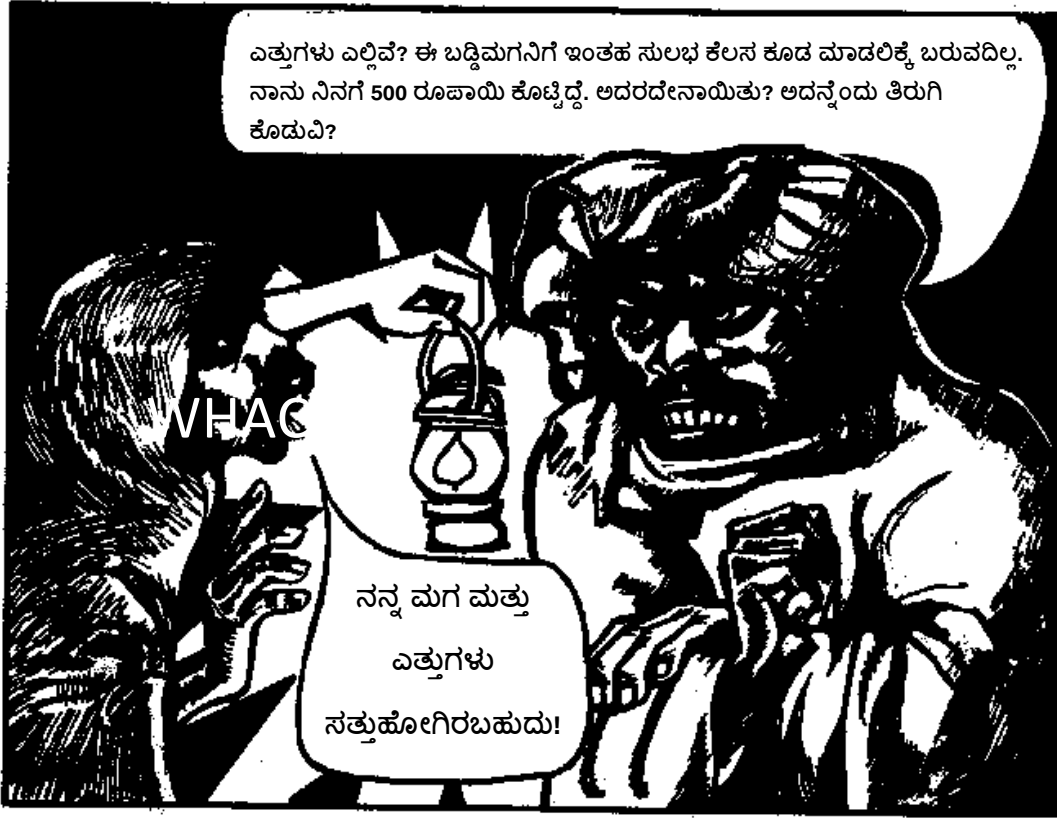
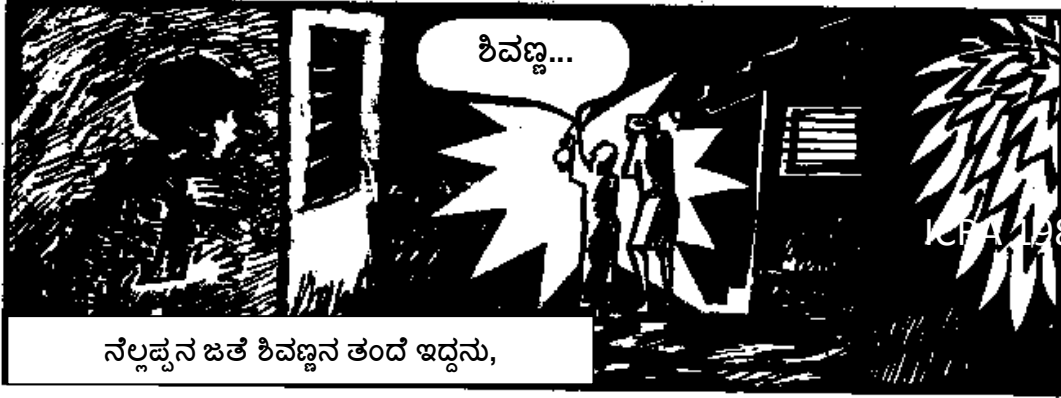
ದೇವರೆ, ಏನು
ಮಾಡಲಿ?

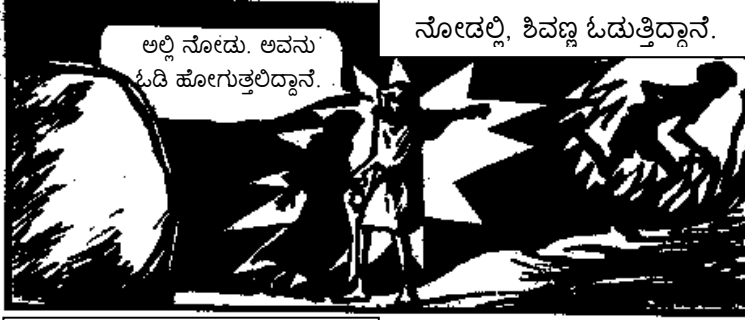
ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಕತ್ತಲಾಯಿತು. ಅಡವಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಶಿವಣ್ಣನಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆ ಬಂತು.
ಮನೆಗೆ ಮರುಳುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು.

ಶಿವಣ್ಣ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ನೆಲ್ಲಪ್ಪನ
ಮನೆ ಮುಂದಿಂದಲೇ ಹೋಗಬೇಕು.

ನಾನು ಆ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು
3000 ರೂಪಾಯಿ ತೆತ್ತು
ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ

ನೆಲ್ಲಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಶಿವಣ್ಣನು
ಕೇಳತೊಡಗಿದನು.

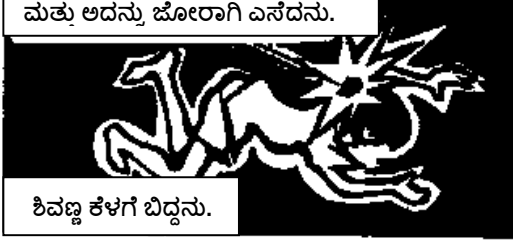
ಅಲ್ಲಿ ನೋಡು. ಅವನು
ಓಡಿ ಹೋಗುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ.

ನೋಡಲ್ಲಿ, ಶಿವಣ್ಣ ಓಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಶಿವಣ್ಣನ ತಂದೆ ಒಂದು
ಕಲ್ಲನ್ನು ಎತ್ತಿದನು.

ಮತ್ತು ಅವನು ಜೋರಾಗಿ ಎಸೆದನು.

ಶಿವಣ್ಣ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದನು.

ಏ ಕಿಡಿಗೇಡಿ

ಅಪ್ಪ ಅವನನ್ನು
ಹಿಡಿದನು.

ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆ?

ನೀನೆಷ್ಟು ನನಗೆ ಕಷ್ಟ
ಕೊಡುತ್ತಿರುವಿ.

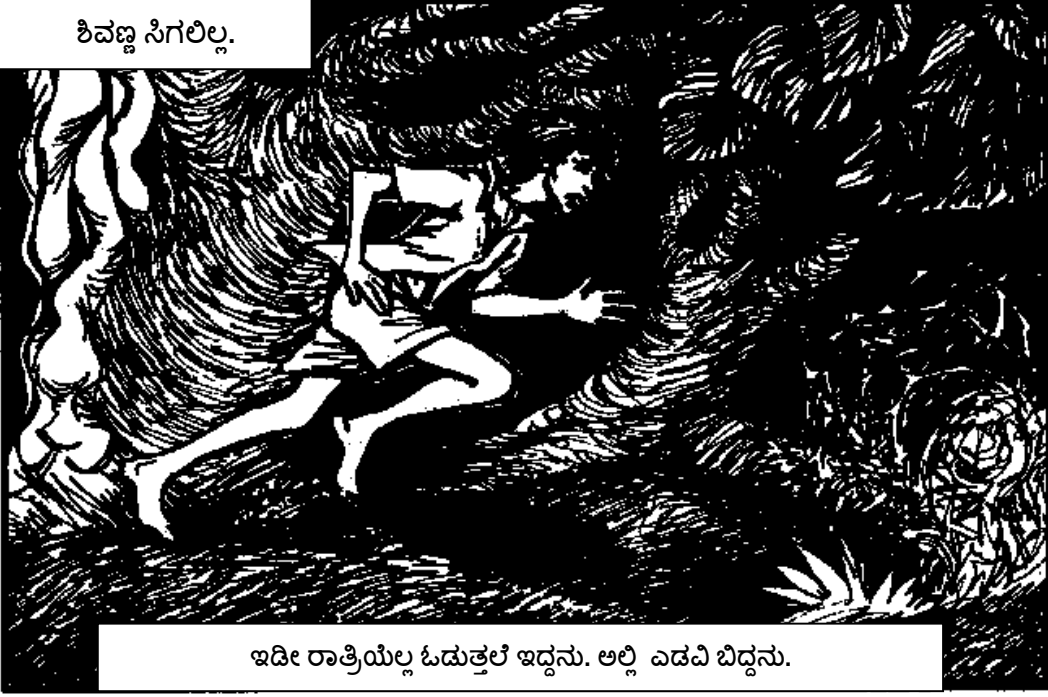
ಹೇಳು, ನೆಲ್ಲಪ್ಪನ 500 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಹೇಗೆ
ತೀರಿಸುವದು?

ದನ ಕೂಡ ಕಾಯಲಿಕ್ಕೆ
ಬರದಿದ್ದರೆ ನೀನೇನು
ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಲ್ಲೆ?

ಶಿವಣ್ಣ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಇಡೀ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲ ಓಡುತ್ತಲೆ ಇದ್ದನು. ಅಲ್ಲಿ ಎಡವಿ ಬಿದ್ದನು.

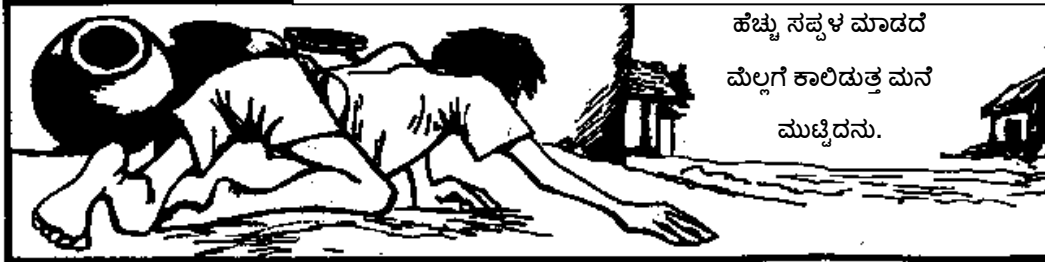
ದಣಿವಾದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಮಲಗಿದನು.

ಮರುದಿನ ಮುಂಜಾನೆ...

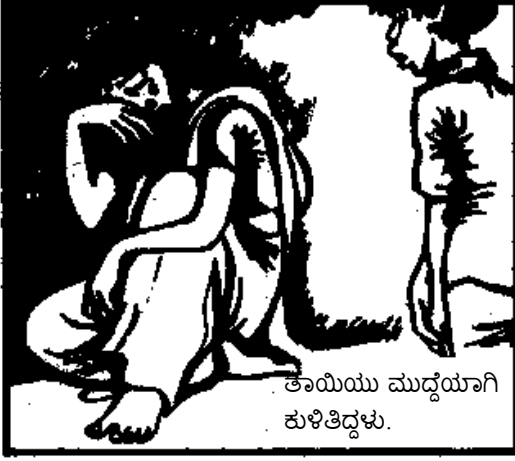
ಅಂಜುತ್ತ ಅಳುಕುತ್ತ ಮತ್ತೇ ಊರಿಗೆ ಬಂದನು.

ಹೆಚ್ಚು ಸಪ್ಪಳ ಮಾಡದೆ
ಮೆಲ್ಲಗೆ ಕಾಲಿಡುತ್ತ ಮನೆ
ಮುಟ್ಟಿದನು.

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಪ್ಪಳವಿರಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಆತ ಕಾಲಿಟ್ಟನು.

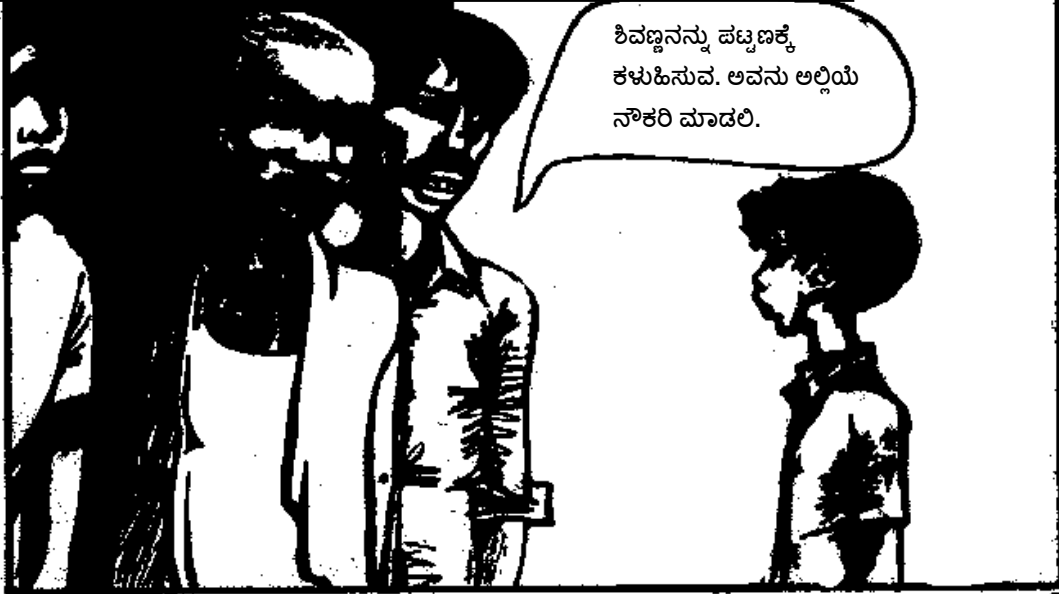

ತಾಯಿಯು ಮುದ್ದೆಯಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಳು.

ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಇರಕೂಡದು.
ನೆಲ್ಲಪ್ಪ ನಿನ್ನನ್ನು
ಹುಡುಕುತ್ತಲಿದ್ದಾನೆ.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

ಶಿವಣ್ಣನನ್ನು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ
ಕಳುಹಿಸುವ. ಅವನು ಅಲ್ಲಿಯೇ
ನೌಕರಿ ಮಾಡಲಿ.

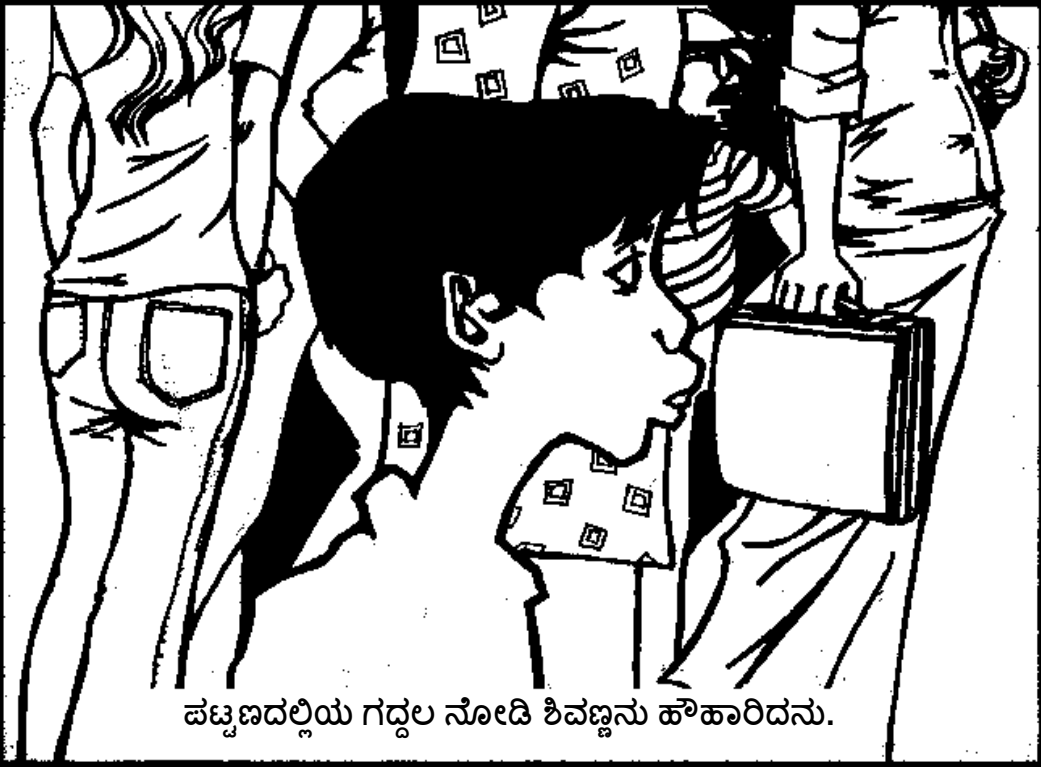
ಮರುದಿನ ಶಿವಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅವನ
ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನು ಹಳ್ಳಿ ಬಿಟ್ಟರು.

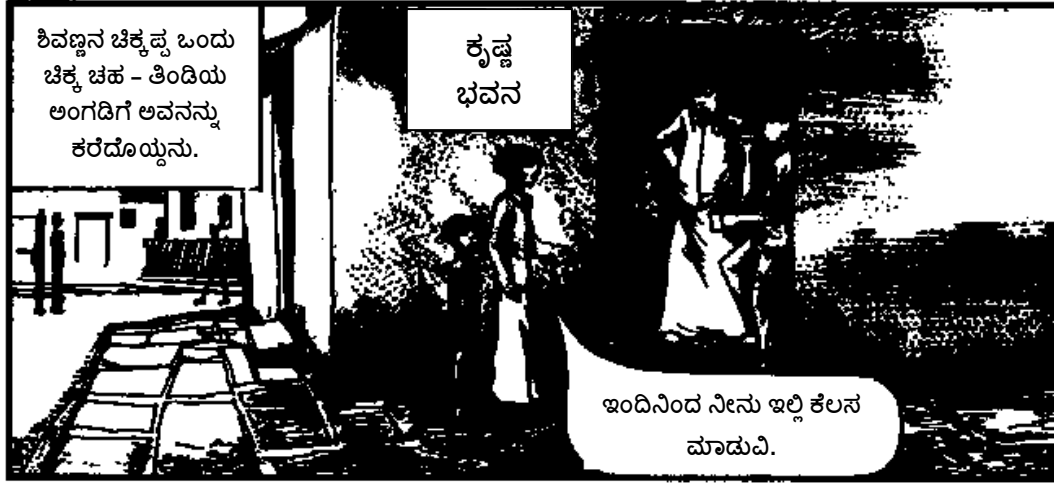
ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೊರಟರು.

ಐದು ಗಂಟೆಯ ನಂತರ ಪಟ್ಟಣ ಮುಟ್ಟಿದರು.

ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿಯ ಗದ್ದಲ ನೋಡಿ ಶಿವಣ್ಣನು ಹೌಹಾರಿದನು.

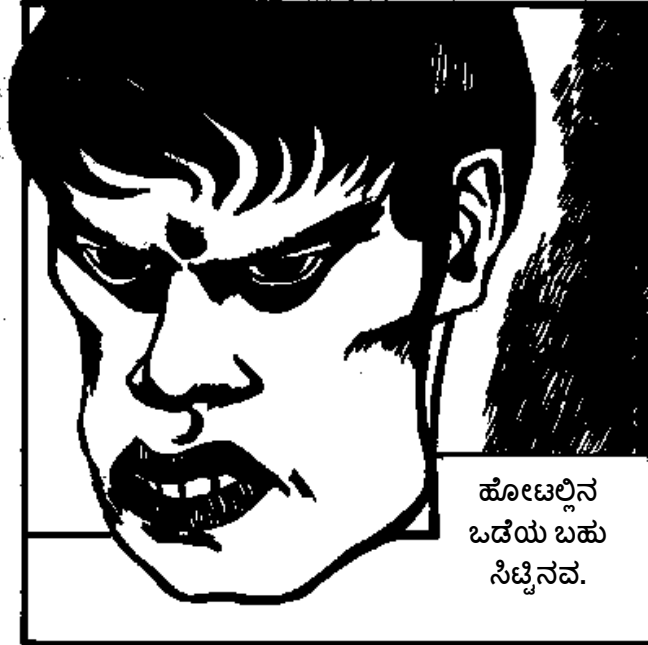
ಶಿವಣ್ಣನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ಒಂದು
ಚಿಕ್ಕ ಚಹ - ತಿಂಡಿಯ
ಅಂಗಡಿಗೆ ಅವನನ್ನು
ಕರೆದೊಯ್ಯನು.

ಕೃಷ್ಣ
ಭವನ

ಇಂದಿನಿಂದ ನೀನು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ
ಮಾಡುವಿ.

ಶಿವಣ್ಣನು ಕೂಡಲೆ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ
ಕಸಗೂಡಿಸುವ ಕೆಲಸ
ಮಾಡತೊಡಗಿದನು.

ಹೋಟೆಲಿನ
ಒಡೆಯ ಬಹು
ಸಿಟ್ಟಿನವ.

ಮನುಷ್ಯ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ತೊಳೆಯುವಾಗ
ಅವನಿಗೆ ಒಕರಿಕೆ ಬಂತು.

ಹೋಟಲ್ಲಿನ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ನರಕದಂತಿತ್ತು. ಹೊಗೆ, ಧೂಳು, ಮತ್ತು
ಹೊಲಸು ವಾಸನೆಯನ್ನು ಸಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಶಿವಣ್ಣನಿಗೆ
ಹಸಿವೆಯಾದರೂ ತಿನ್ನಲು ಶಕ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಗಂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಮೈಮುರಿಯುವಂತಹ ಕೆಲಸ ಅವನು ಈವರೆಗೂ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ.
ಸಂಜೆಯಾದಂತೆ ಅವನು ದಣಿದ ಹೆಣವಾಗುತ್ತಿದ್ದನು.

ಒಂದು ದಿನ ಮುಂಜಾನೆ ಒಳ್ಳೆಯ
ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ವಿಚಿತ್ರ
ಮುಖದವನೊಬ್ಬ ನಾಲ್ಕಾರು
ಗೆಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಬಂದನು.

ಅವನು ಮದುವೆಯಾಗುವ
ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದನು.
ಬಹಳ ಆನಂದದಲ್ಲಿದ್ದನು. ಜೋರಾಗಿ
ನಗುತ್ತಿದ್ದನು. ನಕ್ಕಾಗ ಅವನ ತುಟಿಗಳು
ಕಿವಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದವು.

ಏನಣ್ಣ, ಇವನಿಗೆ ಆ ಹುಡುಗಿ
ಒಪ್ಪುವಳೋ

ನೋಡಲಿಕ್ಕೇನೇ ಈತ
ಬಹು ಸ್ಮಾರ್ಟ್

ಅವನ ಗೆಳೆಯರೆಲ್ಲ
ನಗುತ್ತಲೆ ಇದ್ದರು.
ಶಿವಣ್ಣನಿಗೆ ಏನೂ
ತಿಳಿಯಲೊಲ್ಲದು. ಅವನು
ಅವರ ಜತೆ ಒಳಗಿಂದ
ಒಳಗೆ ನಗತೊಡಗಿದನು.
ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ
ತಡೆಯಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ.
ಜೋರಾಗಿ ನಕ್ಕನು.
ನಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅವನ
ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಪಾತ್ರೆಗಳು,
ಗಾಜಿನ ಸಾಮಾನುಗಳು ಆ
ತರುಣನ ಮೈ ಮೇಲೆ
ಬಿದ್ದವು.

ಹೋಟಲಿನ ಒಡೆಯ ಕೃಷ್ಣ, ಶಿವಣ್ಣನನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತಲೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಒಯ್ಯನು.

ಏ ನೋಮಾರಿ
ಮಗನೇ...

WHACK

ಕೃಷ್ಣನು ಯಾವದೇ ಅಳುಕಿಲ್ಲದೆ
ಶಿವಣ್ಣನನ್ನು ಥಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

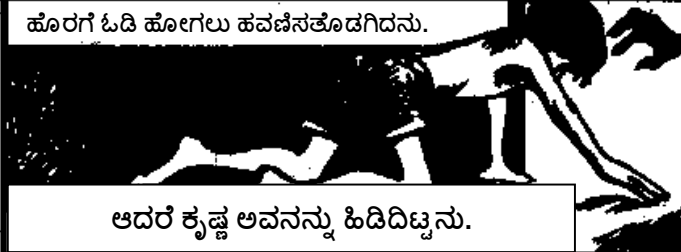
ಆ ರಾತ್ರಿ ಶಿವಣ್ಣನು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಿದ್ದನು.
ಒಂಟಿಯಾಗಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಸಿವಿಸಿಗೊಂಡನು.

ಹೊಲಸು ನಾತ ಮತ್ತು ಸೊಳ್ಳೆಗಳ ಕಡಿತದಿಂದ
ಅವನು ಬಹಳ ಬೇಜಾರಾಗಿದ್ದನು.

ಹೊರಗೆ ಓಡಿ ಹೋಗಲು ಹವಣಿಸತೊಡಗಿದನು.

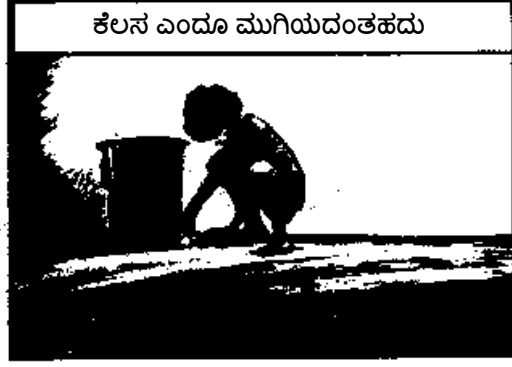
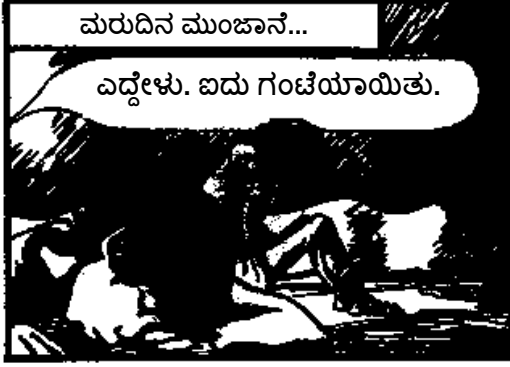
ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣ ಅವನನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟನು.

ನೋಡು, ನೀನು
ಇಲ್ಲಿಂದ ಯಾವದೇ
ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೂ
ಹೋಗಲಾರೆ. ನಿನ್ನ
ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ ನನ್ನಿಂದ 700
ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ
ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ!

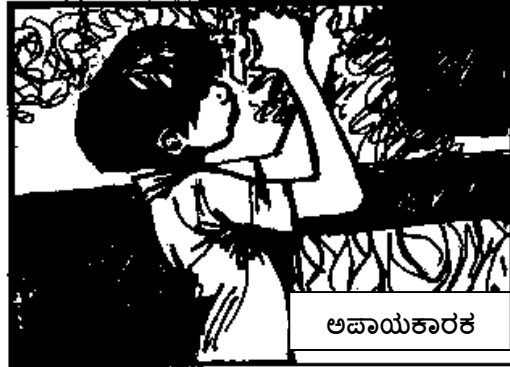
ಶಿವಣ್ಣನನ್ನು ಒಳನೂಕಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿದನು. ಶಿವಣ್ಣ ನೆಲದ
ಮೇಲೆ ಮಲಗಿ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಬೈಯ್ದನು. ಅಲ್ಲಿದ್ದ
ಉಳಿದ ಮಾಣಿಗಳು ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಅಂಜಿ ತೆಪ್ಪಗಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ
ಚಿಕ್ಕವರೇ. ಅವರಲ್ಲಿ ಶಿವಣ್ಣನೇ ಹತ್ತು ವರುಷದವ.

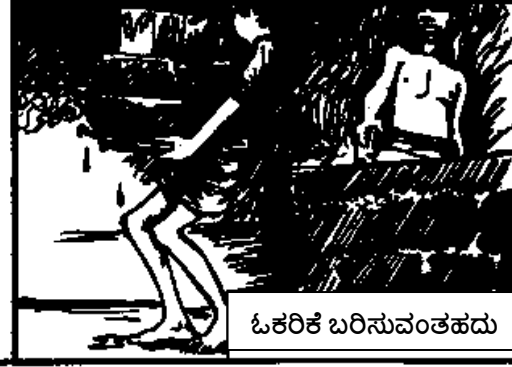
ಮೈ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನಿತ್ಯಾಣಗೊಳಿಸುವಂತಹದು

ಬೇಜಾರು ಬರಿಸುವಂತಹದು

ಅಪಾಯಕಾರಕ

ಓಕರಿಕೆ ಬರಿಸುವಂತಹದು

ಇದರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಇಲ್ಲ

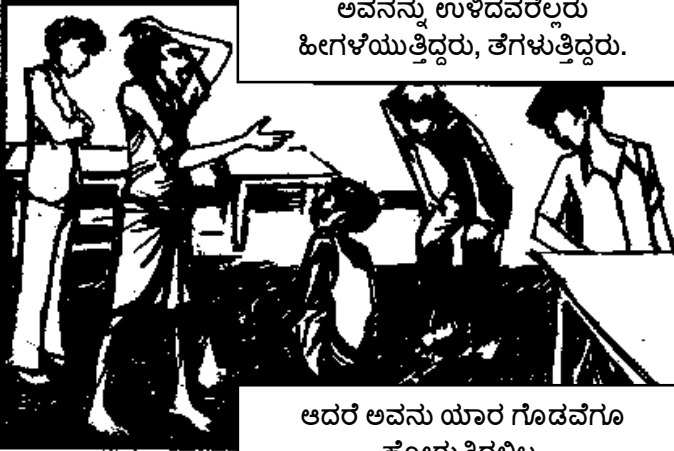
ಆ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಯಸ್ಸಾದವನೊಬ್ಬ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇದ್ದನು

ಅವನ ಹೆಸರು ಅಪ್ಪಣ್ಣ. 40ರುಷದವನಿರಬೇಕು.

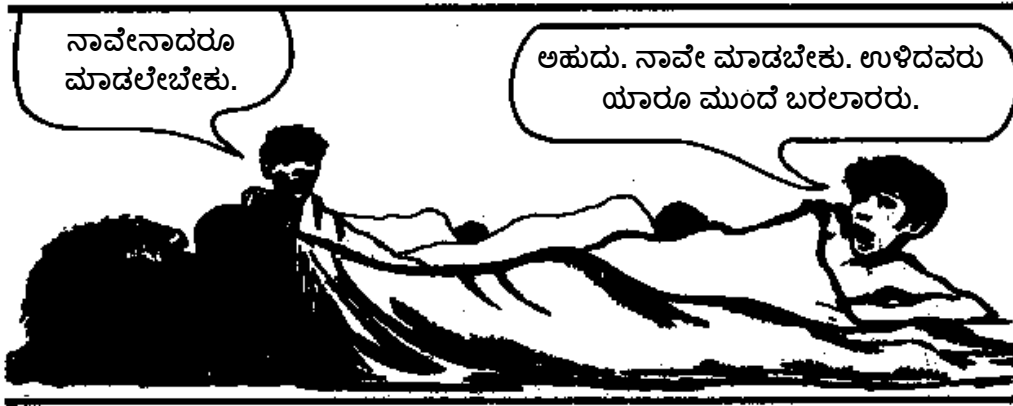
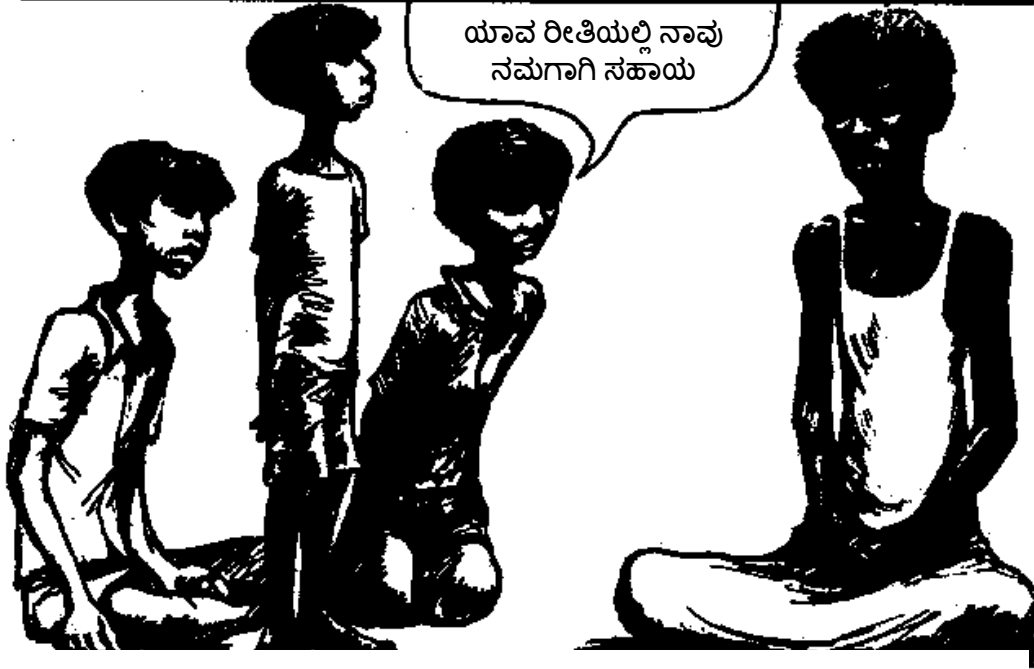
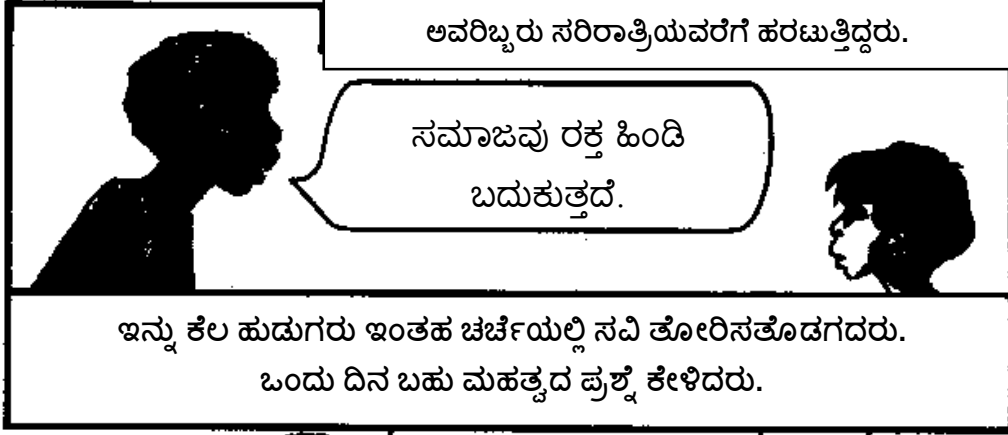
ಅವನನ್ನು ಉಳಿದವರೆಲ್ಲರು
ಹೀಗೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು, ತೆಗೆಳುತ್ತಿದ್ದರು.

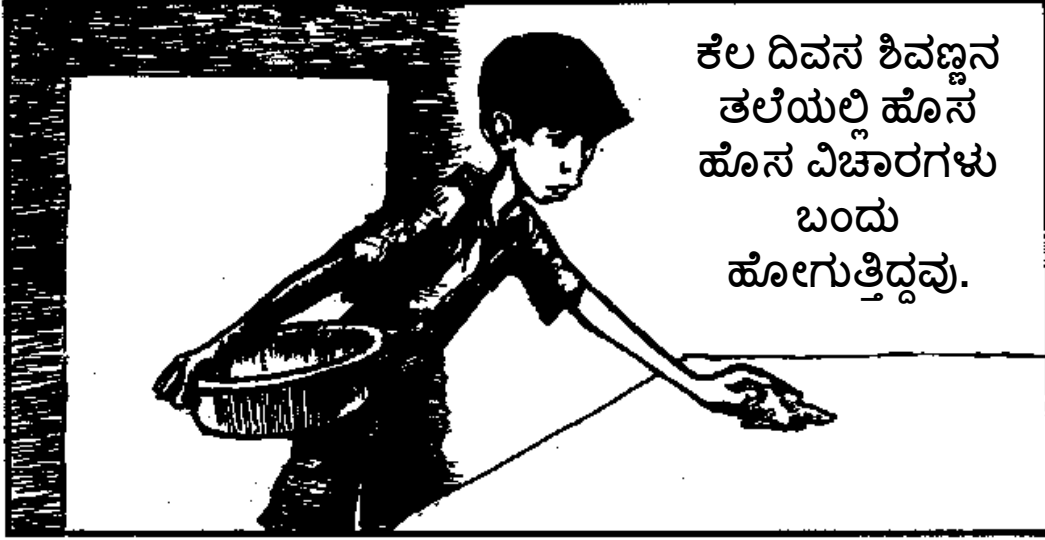

ಆದರೆ ಅವನು ಯಾರ ಗೊಡವೆಗೂ
ಹೋಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ರಾತ್ರಿಯಾದಾಗ ಅವನು ತುಸು ಚುರುಕಾಗುತ್ತಿದ್ದನು. ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು
ಅಪ್ಪಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ದನಿಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದನು. ಶಿವಣ್ಣನಿಗೆ ಮೊದಲನೆ ಸಲ ಹೊರ ಜಗತ್ತಿನ
ಪರಿಚಯವಾಯಿತು. ಒಂದು ದಿನ ಮೆಕ್ಕಿ ಕೋದಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ
ಮೆರವಣಿಗೆ ತೆಗೆದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪಣ್ಣನು ಓದುತ್ತಿದ್ದನು.

ಒಂದು ದಿನ ಆತನು ಹೋಟಲ್ಲಿನ ಎದುರಿನಿಂದ ಸಾಲೆಗೆ ಹೋಗುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು
ನೋಡಿದನು. ಅವರ ಪುಸ್ತಕ, ಸ್ಲೇಟು, ಅವರ ಬಟ್ಟೆ ನೋಡಿದನು. ಹಾಗೂ ತನ್ನ
ಬವಣೆಯನ್ನು ನೆನೆಸಿದನು. ನಾನು ಅವರಂತೆ ಸಾಲೆಗೆ ಹೋಗಬಹುದೇ? ಅವನ
ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೋವು ಉಂಟಾಗಿ ಮಾಯವಾಯಿತು.

ಆ ರಾತ್ರಿ ಶಿವಣ್ಣ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿದ್ದನು. ಅವನು ಒಂದು ಕನಸು ಕಂಡನು.
ಒಂದು ಉದ್ದವಾದ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜತೆ ನಾನು ಕೂಡ ಜೋರು
ಜೋರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಘೋಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಕನಸನ್ನು ನೋಡಿದ್ದನು.

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಕುರಿತು ಕೆಲ ಸಂಗತಿಗಳು

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಯಾರು?

ಯಾವುದಾದರೂ ಆದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಅರ್ಥ ವೇಳೆ/ಪೂರ್ಣ ವೇಳೆಯ ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ 5 ರಿಂದ 14 ವರುಷದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗಸ್ತರ ಇಲ್ಲವೆ ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತಂದೆ - ತಾಯಿಗಳ ಜತೆ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೂಡ ಸೇರಿಸಬಹುದು.

ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಗನುಸಾರ (ILO) 8-15 ವಯಸ್ಸಿನ ಸುಮಾರು 7.5 ಕೋಟಿ ಮಕ್ಕಳು ನೌಕರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ 1.6 ಕೋಟಿಯಷ್ಟಿದೆ. ಈ ಮಕ್ಕಳು ಕಡ್ಡಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಪಟಾಕಿಯ ಕಾರಖಾನೆ, ಹೋಟೆಲು, ಬೀಡಿ, ಮತ್ತು ಹೊಲಗೇಲಸಗಳ ಹೊರತಾಗಿ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವ ಅನೇಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾನೂನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ?

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನವು 14 ವರುಷಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳ ದುಡಿಮೆಗೆ ತಡೆ ಹಾಕಿದೆ. ಅನುಚ್ಛೇದ 24 ರಲ್ಲಿ ನಮೂದು ಮಾಡಿದಂತೆ 14 ವರುಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಕೆಳಗಿರುವ ಯಾವದೇ ಮಗು ಕಾರಖಾನೆ, ಗಣಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಯಾವದೇ ಅಪಾಯ ಉಂಟು ಮಾಡುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಮೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಕಟ್ಟಳೆ ಹಾಕಿದೆ. ಅನುಚ್ಛೇದ 39 (ಎಫ್) ಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ನೈತಿಕ ಹಾಗೂ ಭೌತಿಕ ಶೋಷಣೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸಂವಿಧಾನದ ಡಾಯರೆಕ್ಟಿವ್ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ದಲ್ಲಿ 14 ವರುಷದ ವರೆಗಿನ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಈ ಹಮ್ಮಿಕೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಪಡಿಸಲು ಕೇಂದ್ರ ಶಾಸನವು ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ತಡೆಯಲು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ.

ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇನ್ನು ಏಕೆ ಇದ್ದಾರೆ?

ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆಯ ವಿಷಚಕ್ರ! ಕಡುಬಡತನದಿಂದಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಕೈಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬದ ಹಂಬಲ. ಶಾಲೆಗಳ ಕೊರತೆ, ನೆರೆಹೊರೆಯರ ಅಜ್ಞಾನ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪೂರೈಕೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿ ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲವೇ ಪುಕ್ಕಟೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ಒಡೆಯನ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುವದು. ಇದಲ್ಲದೆ ದುಡಿಯುವ ಮಕ್ಕಳು ವಿಧೇಯಕರಾಗಿರುವದರಿಂದ ಹಾಗು ಮನಸ್ಸುಗೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವದರಿಂದ ಒಡೆಯರಿಗೆ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬೇಕು. ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ - ಪೂರೈಕೆಗಳ ದುಷ್ಪಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಲೊಲ್ಲದು.

ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೋಷಣೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

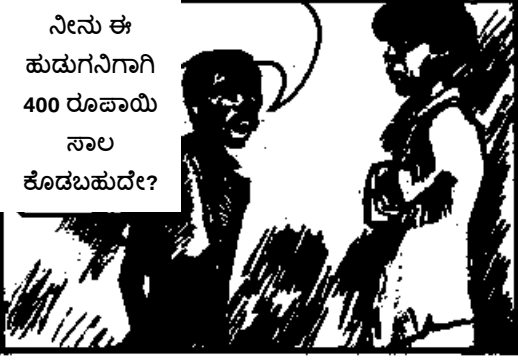
ನೂರಾರು ವರುಷಗಳಿಂದ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗೆಗಿನ ಕಾಯ್ದೆ-ಕಾನೂನು-ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಲೀಕರು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಬಡತನ ಮತ್ತು ನಿರಕ್ಷರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕತನವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹದ್ದುಪಾರು ಮಾಡಲು ಶಕ್ಯವಾಗಲಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ನಿಬಂಧನೆ ಹಾಗು ನಿಯಂತ್ರಣ ಮಾಡುವ ಕಾಯ್ದೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವದೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹಿತಕರ.

ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಉತ್ತರವಿದೆಯೇ?

ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದುಡಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೆಲಸದ ವೇಳೆ, ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕೂಲಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಇರಬೇಕು. ಈ ಕಾನೂನು ಅವರ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗು ತರಬೇತಿಗಳಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವಂತಹದಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶ ದೊರೆಯಬಲ್ಲದು. ಇದಕ್ಕೆ ಬರುವ ವೆಚ್ಚಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಒಂದು ಕೋಶವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಹಣ ಕೂಡಿಸಬೇಕು. ಈ ಹಣದಿಂದ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಿ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು.

ಒಂದು ದಿನ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೊಸ ಹುಡುಗ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದನು. ಅವನ ಹೆಸರು ಮುದ್ದ. ಅವನು ಬರಿ ಆರು ವರುಷದವ.

ನೀನು ಈ ಹುಡುಗನಿಗಾಗಿ 400 ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಕೊಡಬಹುದೇ?

ಮುದ್ದನ ತಂದೆ ತನ್ನ ಮಗನ ವೇತನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಮುದ್ದನಿಗೆ ಇಂತಹ ಕೆಲಸ ಬಹು ಕಷ್ಟದ್ದಾಗಿತ್ತು. ಮೊದಲನೇ ದಿನವೇ ಕೆಲಸ ತಪ್ಪಿಸಲು ಮುದ್ದ ಅಡಗಿ ಕೂಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಆದರೆ ಕೃಷ್ಣ ಅವನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆದನು.

ಮೈಗಳ್ಳ!
ಬೇಗನೆ
ಕೆಲಸ ಮಾಡು.

ಮುದ್ದ ಅಂಜಿ ನಡುಗತೊಡಗಿದನು.

ಶಿವಣ್ಣ ಅವನನ್ನು ಶಾಂತಗೊಳಿಸಿ ಅವನ ಜತೆ ಗೆಲೆತನ ಮಾಡಿದನು.

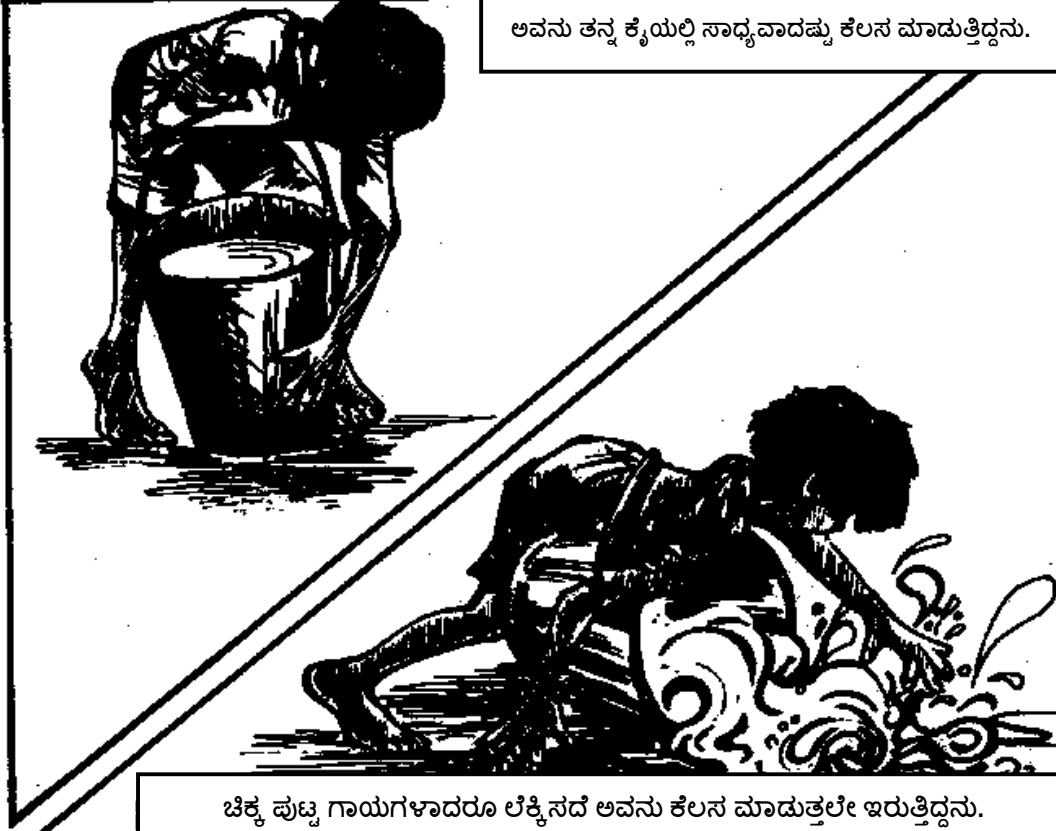
ಕೃಷ್ಣನ ಒತ್ತಾಯದಿಂದಾಗಿ ಮುದ್ದನಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಹುಡುಗರಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು.

ಮುದ್ದನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಆದರೆ ದೊಡ್ಡವರಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

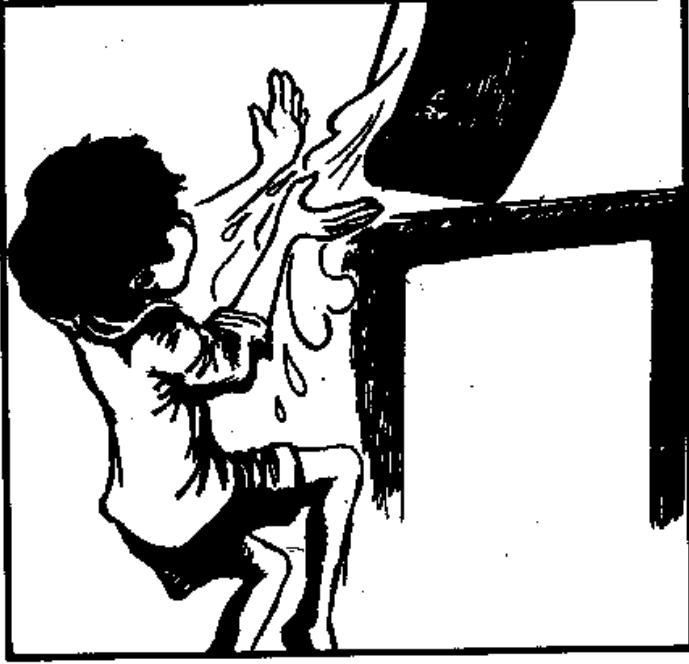

ಅವನು ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಗಾಯಗಳಾದರೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಅವನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದನು.

ಒಂದು ದಿನ ಮುದ್ದನ ಕೈಯಿಂದ
ಚಹ ಕುದಿಯುವ ಪಾತ್ರೆ ಅವನ ಕೈ-
ಮೈಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಅವನ ಕೈಗಳು
ಸುಟ್ಟವು.

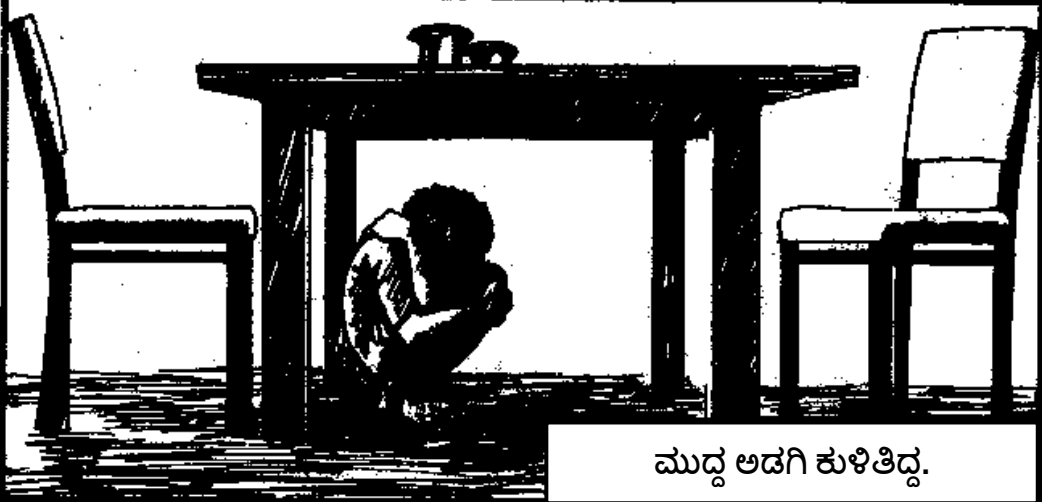
ಮುದ್ದನು ನೋವಿನಿಂದಾಗಿ ನೆರಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಅವನನ್ನು ಕೂಡಲೇ
ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕಿತ್ತು. ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳಲು ಯಾರಿಗೂ
ಧೈರ್ಯ ಸಾಲದು. ಅನಾಹುತವಾದಾಗ ಕೃಷ್ಣನ ಸಿಟ್ಟು
ನೆತ್ತಿಗೆರುತ್ತಿತ್ತು. ಚಹ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದದ್ದರಿಂದ ಮೊದಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು
ಹಾನಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅದರ ಮೇಲೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ವೆಚ್ಚ! ಆದರೂ ಶಿವಣ್ಣನಿಗೆ
ಮುದ್ದ ನೆರಳುವದು ಸಹಿಸಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ
ಮುದ್ದನನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸತೊಡಗಿದನು.

ಮುದ್ದನನ್ನು ಡಾಕ್ಟರರ ಕಡೆ
ಕಳುಹಿಸುವದೆ?
ನಿನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೀನು ತಪ್ಪಿರು. ಇಲ್ಲಿಂದ
ಹೊರಗೆ ಹೋಗು.

ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ
ಮಾತಾಡಿದರೆ ನಿನ್ನ
ನಾಲಿಗೆಯನ್ನೇ
ಕತ್ತರಿಸುವೆ. ಆ ನಾಯಿ
ಮುದ್ದನನ್ನು
ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ.

ಮುದ್ದ ಅಡಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ.

ಕೃಷ್ಣನು ಅವನನ್ನು
ಹುಡುಕಿ
ಹೊರಗೆಳೆದನು.

ಎಲೇ
****ಮಗನೇ

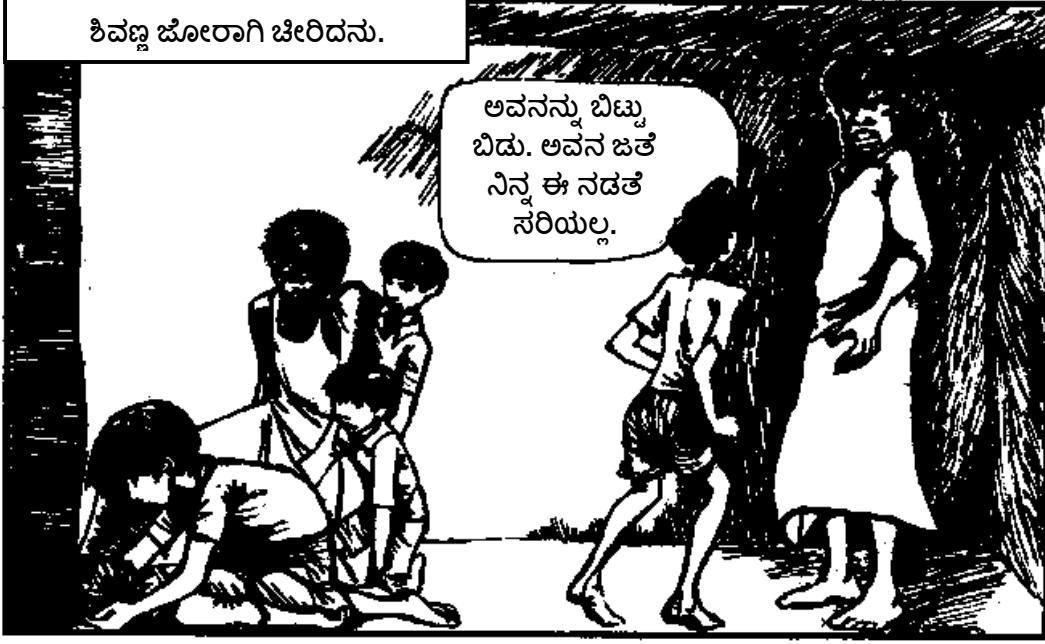

ನೀನು ಈಗಾಗಲೇ ನಿನ್ನ
ಹುಡುಗಾಟದಿಂದಾಗಿ
ನನ್ನನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು
ತೊಂದರೆಗೆ ಈಡು
ಮಾಡಿರುವಿ. ಹಾನಿ
ಪಡಿಸಿರುವಿ.

ಈ ಹಾನಿಯನ್ನು ನೀನೇ
ತುಂಬಿ ಕೊಡಬೇಕು.
ಆಸ್ಪತ್ರೆಯ ಖರ್ಚನ್ನು ಕೂಡ
ನಿನ್ನ ಅಪ್ಪನ ಸಾಲದಲ್ಲಿ
ಸೇರಿಸುವೆ.

ಶಿವಣ್ಣ ಜೋರಾಗಿ ಚೀರಿದನು.

ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು
ಬಿಡು. ಅವನ ಜತೆ
ನಿನ್ನ ಈ ನಡತೆ
ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಏ ಪಿಶಾಚಿಗಳೇ, ನಿಮಗೆ
ಹೊರಬೀಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇರೆ
ಮನೆಯಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು
ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಿ. ಇದೇ ನಿಮ್ಮ
ಮನೆ ಮತ್ತು ನಾನೇ ನಿಮ್ಮ
ಒಡೆಯ. ನೆನಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ
ಬಂದಂತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು
ದುಡಿಸಬಲ್ಲೆ.

ಗಲಾಟೆ ಕೇಳಿ ಹೊರಗೆ ಜನರ ಗುಂಪು ಸೇರತೊಗಿತು.

ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿಯ ಇಬ್ಬರು ಸದ್ಗೃಹಸ್ಥರು ಜಗಳವನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದರು.

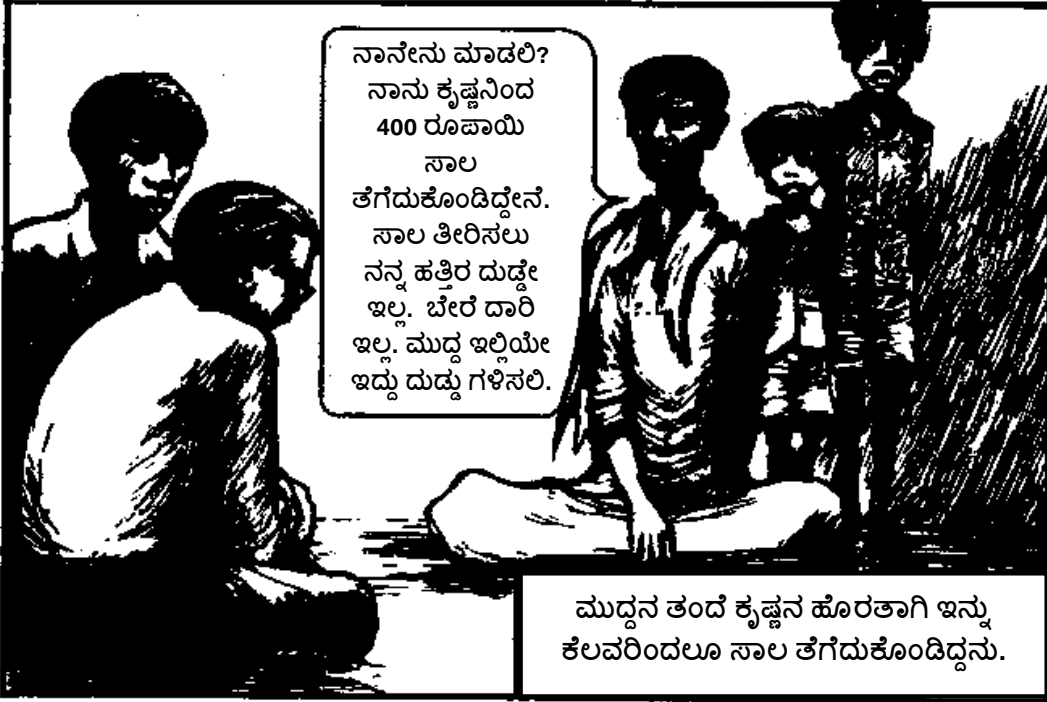

ಅವರಿಬ್ಬರು ಕೃಷ್ಣನ ಜತೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿದರು.

ನೀನು ಮುದ್ದನನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮನೆಗೆ
ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡು.

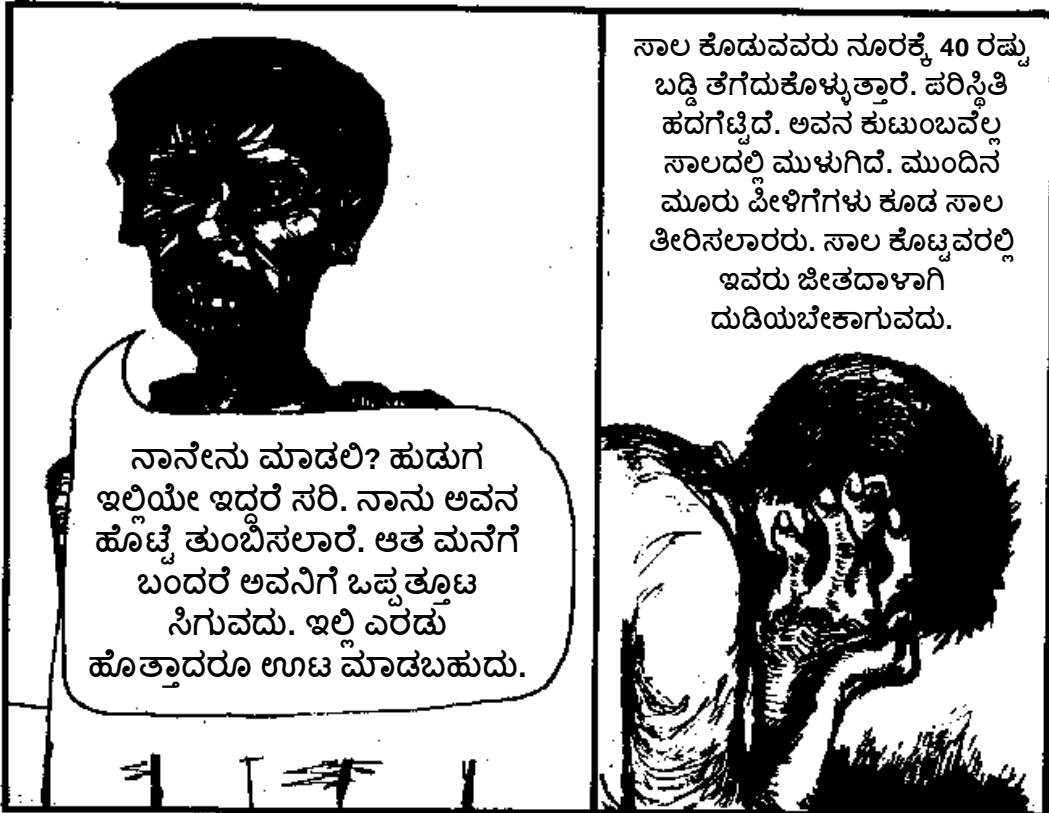
ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರಪ್ಪ
ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಲಾರ!

ಮುದ್ದನ ತಂದೆಯನ್ನು ಕರೆಕಳಿಸಲಾಯಿತು.

ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ?
ನಾನು ಕೃಷ್ಣನಿಂದ
400 ರೂಪಾಯಿ
ಸಾಲ
ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.
ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು
ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ದುಡ್ಡೇ
ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆ ದಾರಿ
ಇಲ್ಲ. ಮುದ್ದ ಇಲ್ಲಿಯೇ
ಇದ್ದು ದುಡ್ಡು ಗಳಿಸಲಿ.

ಮುದ್ದನ ತಂದೆ ಕೃಷ್ಣನ ಹೊರತಾಗಿ ಇನ್ನು
ಕೆಲವರಿಂದಲೂ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದನು.

ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಹುಡುಗ
ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೆ ಸರಿ. ನಾನು ಅವನ
ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿಸಲಾರೆ. ಆತ ಮನೆಗೆ
ಬಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಒಪ್ಪತೂಟ
ಸಿಗುವದು. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು
ಹೊತ್ತಾದರೂ ಉಟ ಮಾಡಬಹುದು.

ಸಾಲ ಕೊಡುವವರು ನೂರಕ್ಕೆ 40 ರಷ್ಟು
ಬಡ್ಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ
ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ. ಅವನ ಕುಟುಂಬವೆಲ್ಲ
ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆ. ಮುಂದಿನ
ಮೂರು ಪೀಳಿಗೆಗಳು ಕೂಡ ಸಾಲ
ತೀರಿಸಲಾರರು. ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವರಲ್ಲಿ
ಇವರು ಜೀತದಾಳಾಗಿ
ದುಡಿಯಬೇಕಾಗುವದು.

ನಾವೇನಾದರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡುವ. ಕಾನೂನಿನ ಮೇರೆಗೆ 14
ವರುಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಕೆಳಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ
ಇಡಕೂಡದು. ಇಲ್ಲವೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಬಾರದು.
ಇವನಿಗೆ ಬೇರೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಬಹುದು.

ಬೇರೆ ಕೆಲಸ?

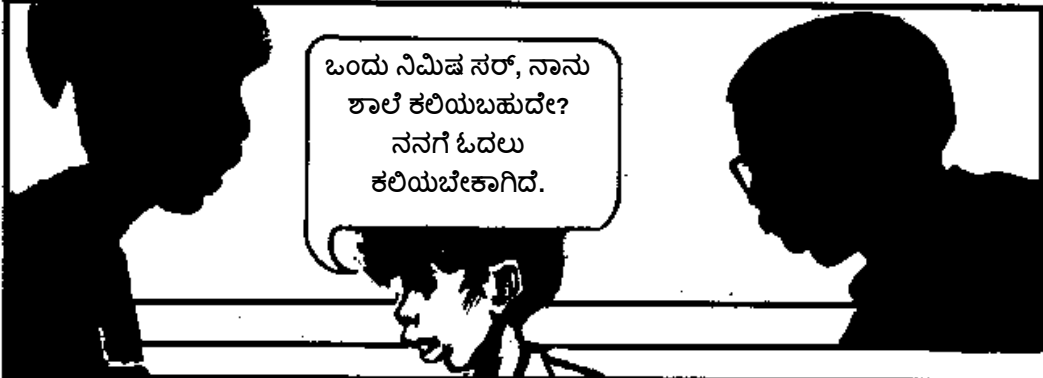
ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಶೋಷಣೆ ಇದೆ. ಕಾರಖಾನೆ, ಚಹ-
ತೆಂಡಿ ಅಂಗಡಿ, ವರ್ಕಶಾಪು, ಮಿಲ್ಕು, ಹಳ್ಳಿ-ಪಟ್ಟಣ ಈ ಎಲ್ಲ
ಕಡೆಗೂ ಚಿಕ್ಕಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೆರೆಯಾಳಿನಂತೆ ದುಡಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಹಾಗು ಈ ಮಕ್ಕಳು ತಂದೆ-ತಾಯಿಯ ಸಾಲಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಆದಾಯ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಕೆಲಸದ ಜಾಗ ಹೊಲಸು
ನಾರುವಂತಹದು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೊಲಸೇ.

ಕಾನೂನು ಏನು ಹೇಳುತ್ತದೆ? ಶ್ರಮಿಕ ಇಲಾಖೆ
ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೆ? ಅವರೇನಾದರೂ
ಸಹಾಯಮಾಡಬಹುದೇ?

ಕಾನೂನು? ಶ್ರಮಿಕ ಇಲಾಖೆ? ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಅವರೇನಾದರೂ
ಮಾಡಿರುವರೇ? ಬರಿ ಖಟಲೆ ಹಾಕಲು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ
ಅದು ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತರವಾಗಲಾರದು. ನಾವು ಈ ಹೋಟೆಲನ್ನು
ಕೂಡಲೆ ಮುಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನ? ಮುದ್ದೆ
ಹಾಗು ಉಳಿದ ಮಕ್ಕಳು ಉಣವಿಲ್ಲದೆ ಉಪವಾಸ ಬೀಳುವವು.
ಮಲಗಲಿಕ್ಕೆ ಜಾಗವಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಈ ಮಕ್ಕಳು ಈಗ ಇದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದರೆ
ಒಳ್ಳೆಯದು.

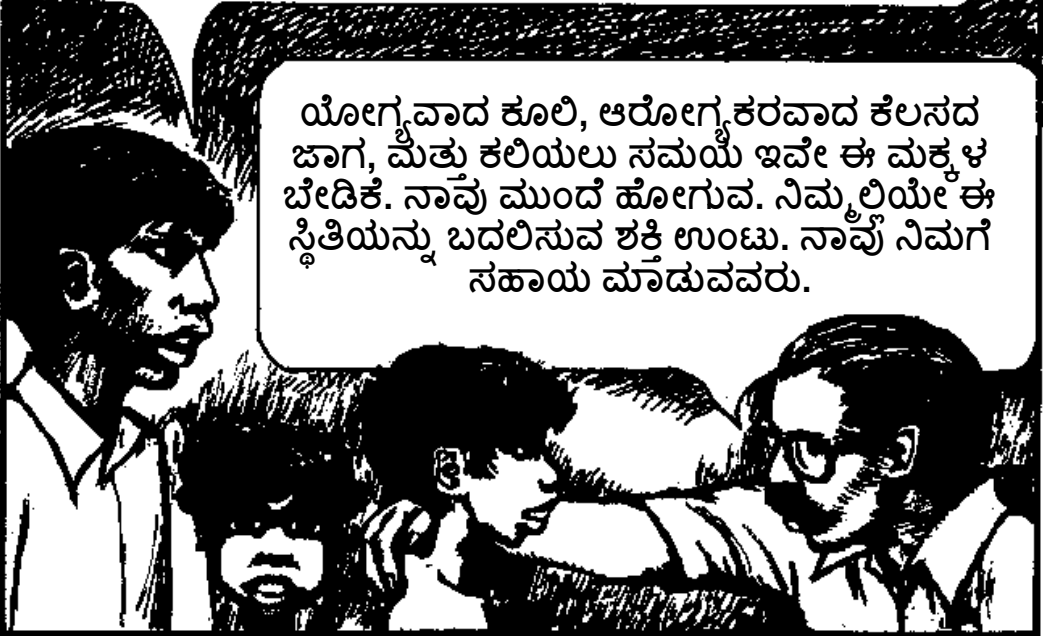
ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಸರ್, ನಾನು
ಶಾಲೆ ಕಲಿಯಬಹುದೇ?
ನನಗೆ ಓದಲು
ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ.

ನಾವು ಕೃಷ್ಣನ ಜತೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತಾಡುವ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ
ಏನಾಗಬೇಕು? ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತೇನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ
ಓಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ನಿವೃತ್ತ ಶಿಕ್ಷಕನಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೆ ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ
ಕಲಿಸಲು ಹೇಳುವ. ಇದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುವ.

ಶಿಕ್ಷಣವೇ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪರಿಹಾರ. ಹಾಗೂ ದೂರಗಾಮಿ ಪರಿಣಾಮ
ಮಾಡುವಂತಹದು. ಈ ಮಕ್ಕಳು ಸರಿಯಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದರೆ ಇವರಿಗೆ
ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಅರಿವು ಉಂಟಾಗುವದು. ಮತ್ತು ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ
ಹೊರಬೀಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಹುದು. ಇವರಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರಲು
ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕೂಲಿ, ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಕೆಲಸದ
ಜಾಗ, ಮತ್ತು ಕಲಿಯಲು ಸಮಯ ಇವೇ ಈ ಮಕ್ಕಳ
ಬೇಡಿಕೆ. ನಾವು ಮುಂದೆ ಹೋಗುವ. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಈ
ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಉಂಟು. ನಾವು ನಿಮಗೆ
ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವರು.

ಮಕ್ಕಳು ಮಲಗುವ ವೇಳೆ ಸರಿಸಾಟಿಯಾಯಿತು.

ಅವರು ತಿರುಗಿ ಬರುವರೇ?

ನೋಡುವ

ಮರುದಿನ ಶಿವಣ್ಣ ಎಂದಿನಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮುದ್ದನು ಒಳ್ಳೆಯ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಂದನು.

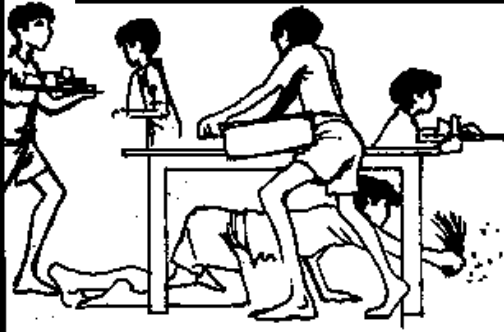
ನೋಡಿಸ್ತು ಶಿವಣ್ಣ,
ಅವರು ತಿರುಗಿ
ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಶಿವಣ್ಣ ಅವರ ಮೇಜಿನ ಹತ್ತಿರ ಹೋದನು.

ನಿನಗೇಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ನೋಡಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿದೆ?
ಇಂದಿನಿಂದ ನಾವು ದಿನಾಲು ಇಲ್ಲಿ ಉಟಕ್ಕೆ ಬರುವೆವು.

ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಕೃಷ್ಣನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಏನಿದು, ಈ ಕಿಡಿಗೇಡಿಗಳಿಗೆ ಏನೋ
ಆಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ
ಮಾಡುತ್ತಿರುವದನ್ನು ನಾನು
ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಇಬ್ಬರು
ಗೃಹಸ್ಥರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು
ಹುರಿದಿಂಬಿಸಿರಬೇಕು. ಆ ಮಾಟ
ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇವರ ಜತೆ
ಮಾತುಕತೆಯಾಡಿದರೆ ನನಗೆ
ಲಾಭ.

ಕೃಷ್ಣನು ಮೊದಲನೇ ಸಲ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ
ವಿಚಾರ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು. ಈ ಮೊದಲು
ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳೇ ಅವನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ
ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶಿವಣ್ಣ ಎಂದಿನಂತೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮಾಡತೊಡಗಿದನು. ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವನು ತನ್ನ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಮಾತ್ರ ಇದೇ ಕೆಲಸ ಬೇರೆ ಬಗೆಯದೆಂದಿನ್ನಿಸಿತು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಆತ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದನು. ಆ ಈವರೆ ಅವನ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಮ್ಮಡಿಯಾಯಿತು. ಅವರ ಬೆಂಬಲದಿಂದಾಗಿ ತನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ಹುಸಿಹೋಗಲಾರದು. ಇಂದು ಅವನೆದುರಿಗೆ ಒಂದು ಕನಸು ಇತ್ತು. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯ ವೇತನ, ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಜಾಗ, ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸಿಸಲು ಸಮಯ ಇವು ದೊರೆಯಬಹುದು ಎಂಬ ಆಸೆ ಅಡಗಿತ್ತು. ಭವಿಷ್ಯ ಅವನನ್ನು ಉತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸಿತು.

ಇದು ಕೇವಲ ಕನಸಲ್ಲ. ಆ ಗೃಹಸ್ಥರು ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಬರತೊಡಗಿದರು. ಶಿವಣ್ಣ ಹಾಗೂ ಅವನ ಗೆಳೆಯರು ಬಡಿಸಿದ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ಸಾಹವಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನವು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಲಾರದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆ ಇತ್ತು. ಉಳಿದವರ ಆಧಾರದಿಂದ ಈ ಕನಸು ನನಸಾಗುವದಿತ್ತು.